

BARTHA GUSZTÁV

RÉMTÖRTÉNET 2.

– Mint egy szappanoperában: a léhűtők összepisálták a csehó mellett a házfalakat, és se szó, se beszéd, ököllet egymásnak estek.

– És aztán?

– Borda- és állkapocstörés, agyrázkódás... Nem tettek feljelentést.

– És aztán! Beat, hard rock, techno; médiafelfújtt piercinggel, nyakatekert borosüveg, ürge fürge fittyfene, sötötő – hadarta a kapitány. A párnázott ajtók mögött nem keresgélnek a szavakat. – Nélkülözés, szeretethiány, brutalitás; szadóka-mazóka, csecse fröccsi pornóka... Ugyan már, főhadnagy! A banalitások bodorítása kinek hiányzik?

A párnázott ajtók mögött nem keresgélnek a szavakat, értelmezésük a feladat. A főhadnagynak ez a munkája, tíz éve; nemcsak a ragok, a képzők és a jelek is ugyanazok. Ellenben volt főiskolai évfolyamtársai maholnap tábornokok. *Betula pendula*¹, egy húron pendül a... – mondhatná a kapitány.

Betula pendula: évi egy-két felindulásból elkövetett gyilkosság, pár betöréses lopás, néhány csalás és nincs sötötő. Háromutcányira a kisváros központjától bármi megtörténhet, nem az ígéret földje. Ha egymásnak estek, hát egymásnak estek – Isten nem veri őket eléggé!

Háromutcányira a városközponttól az embereknek nincs rálátásuk a milíciakapitányság szürke, háromszintes épületére. A szűk lépcsőfeljáróra, a hosszú folyosókra, a keskeny szobák falainak hajszáltrepedéseire, a pókhálós plafonsarkokra meg jobb nem emlékezni. A kapitány jó ember. A fiatal kis hadnagy bezzeg, úgy tesz, mintha nem tudná, hogy a párnázott ajtók mögött a valakiknek van igazuk, még ha nincs is igazuk.

A kapitány jó ember. Nem szabadna feldühíteni. Olyankor csapkod, habog, ordítózik. A bűncselekménynek ni-nincs csicsapicsás alátéte, nem krigli sör, amit fe-felhajtunk, aztán kipisálunk! A törvényesség, hogy mondjam, fejedre koppint, és arról koldulsz.

Nem szabadna feldühíteni. Ha lehiggad kíváncsi lesz a részletekre, nem félvak a homályban.

---

¹ Közönséges nyír, a szibériai tajgaerdők egyik uralkodó fafajtája.

– Egyikük futásnak eredt, a városközpont irányába.

– Topp-trapp – hümmögte a kapitány, miközben dolgozószobája ablakához lépett –, hogy kibelegessék, nyúzzák-sózzák.

– Olvasatomban a csirkefogók csak azért nem érték utol, mert nem akarták – mondta a főhadnagy, és a kezében tartott sárgaszínű dossziét a kapitány íróasztalára tette. – A balhé egy gyilkosság része, vastagon megfízett provokáció.

– Balhé, bolha, széna-szalma... – sorolta a kapitány fejcsóválva, s nem fordult lassan beosztottja felé, és így tekintetük sem találkozott. – Láthatja, te a városközpont, minden út a korszóra vezet. Ki nem szeret parádézni?

Ha az érzelem vélemény, és a vélemény még nem igazság, akkor mi hát az igazságosság? Törvényesség és rend a trend a... – válaszolhatná a kapitány. Vagy dühösen azt, hogy fo-foglalkozási ártalom, meg hogy mondjam, dugig az előzetes, egy tút se... Üres tea, köleskása.

A fogdában lehetetlen cigarettát kunyerálni.

Tíz nap, és félni fogsz leülni, elfelejtesz felállni.

Egy hónap alatt beteg léggé pofo... profiloznak.

A szóbeszéd is beszéd. A felgyülemlett sérelmek nyomban kifakadnak, amint zörögni kezd a haraszt. Az áldozat barátjánőjét elszerette valaki, aki valaki a városban, hozzá fontos valakinek kebelbarátja, vadásztársa.

– A járdán gázolta halálra a szerencsétlent az ismeretlen elkövető. A vérnyomok tanúsága szerint az áldozatot onnan vonszolták az úttestre, hogy cserbenhagyásos gázolás látszatát keltsék.

A kapitány nem hallgatott rezzenéstelen arccal:

– Vér, vád, sár: dobálózik itt. A milíciakapitányság, hogy mondjam, nem kocsma, nem a... a Havasi kürt meg, na... a Havasigyopár. Nem krigli sör mellett mulatjuk az időt! Érti már, mit nem ért?

Sunyiság, hazugság, irigység: a csirkefogók szentháromsága. Az alattomos szélhámos-kodik, a rátarti rabol, a gyűlölködő gyilkol. Nehéz megérteni? A süketelés része a nyomozati szakasz kihallgatásainak, akár a türelem. A gyanúsított, előbb vagy utóbb, elbizonytalanodik, gesztusai elvesztik automatizmusukat; beszéde lelassul, halkul és akadozik, próbálja tompítani a kimondott szavak magánhangzójának érzelmetöbbletét. Hiába. Csodálkozás, rémület; bizakodás, reménytelenség; belátás, félelem... Az érzelmek váltóláza elködösíti tekintetét: reszketni kezd a kéz, teste remeg, és homlokát kiveri a hideg verejték. Ekkor kell megszorítani, sarokba szorítani, addig szorítani... A főhadnagynak ez a munkája. Prima spanyolcsizma!– dicsérhetné a kapitány, ha nem lenne kapitány.

A kapitány jó ember – Isten éltesse soká! –, valaki, aki minden tetteére talál magyarázatot, csak egyre nem, hogy mi végre hajhássza háromutcányira a városközponttól a szerelmet.

– A közvélemény még nem igazság.

– Ez igaz – hagyta helyben a kapitány.

– Néhány, főként Internetes újság szerkesztősége azonban kezdi kapizsgálni, mit várnak tőlük az olvasók. Téma az aszfalton...

– Téma le-le... leszarva! – fordult sarkon, s csapott tenyerével az íróasztalra a kapitány. – Ne zsa... sarcoljon, hogy mondjam, átlátok... Vegye, vigye a fenébe az irományát, fa-fakabát!

Sorsvesztő, sorvasztó, borzasztó egy élet! Folyton vigyori, hihi-haha percemberkék kapaszkodnak maroktelefonjaikba, komoran. Gomora és Szodoma, komoly a gyomor a... Nincs humora: székrekedés. Igazságosság, ugyan már! Az igazág nem vágott virág, egy nőt se vett még le a lábáról, kevélykedni meg végképp nem lehet vele. A fiatal kis hadnagy bezzeg, úgy tesz, mintha nem tudná, hogy a választás évében a politikai elvárások elvarrások; ennyi az annyi, nincs sötöbő!

– Ha az áldozat a kivilágítatlan, szűk, gidres-gödrös utcák valamelyikén menekül, az eset valóban nem tűnne többnek egy szimpla közlekedési balesetnél. Váratlanul a jármű elé lépett vagy futott, netán rohant. A közlekedés-rendészeti elkabjmolódnának a szavakkal egy darabig, aztán ad acta-ra tennék az ügyet.

– Tanulhatna tőlük!

– Úgy huszonhárom óra tájt szedelőzködött fel mindkét társaság. A Havasi kürt tulaja a konyhaajtóból lesi a pultost és a pincérlányokat. Az asztaloknál tuti bizniszről, kocsikról, fociról folyt a duma.

– Kit érdekel!?

– Nem hangoskodtak, nem froclizták egymást – folytatatta a főhadnagy –, a könnyűvérű nőcskéek szexuális szokásai sem kerültek terítékre. A kompániák sűrű poharazgatásban volt valami kimódoltság, valami végzetszerű, valami... Megfogalmazni nem igen lehet, csak megérezni. A tulajnak jó orra van.

A kapitány nem értetlenkedett széttárt karokkal, nem igazgatta bosszúsan egyenruháját. Valószínűleg a hirtelen mozdulat, amivel a sárgaszínű dosszié után nyúlt, volt az egyetlen gesztus, ami jelezte, hogy fogytán a dühe.

A szóbeszéd rosszindulatú, felelőtlen vélekedés!

A főhadnagy megigazíthatná a nyakkendőjét, és a fenébe, a haja is hogy áll!

Arra bezzeg nem rest, hogy többértelműséget tulajdonítson, a papírosra pötyyent légyiszarnak.

– Szerlelemfáltás... Becsületsértés... Életveszélyes fenyegetés...– olvasta sebtében a kézzel írt jelentést a kapitány. – Hol élnek ezek az emberek, Korzikán?

– Háromutcányira a városközponttól – felelte a főhadnagy. – A jelentés végén olvashatja a számba vehető gyanúsítottak névsorát, akik bizonyíthatóan háromutcányira a városközponttól hajhásszák a szerelmet. Így igazságos.

– Ú-úgy! – húzta a szót a kapitány. – Most álljak ki a korzóra, és tartsak névsorolvasást? Ugyan már, főhadnagy! A szappanoperákban teszik közhírré, hogy inukba szállt a bátorság, holnaptól reszketni fognak holmi vélekedésektől. Ne tegyen úgy, mintha nem tudná: ha keresztre feszíteti magát sem fog tudni semmit se bebizonyítani!

A kapitány jó ember.

Arany János: Ágnes asszony